

۱۳۶۸۳۵۸

هووالعلیم

تاب آوری

(فردی، خانوادگی، و اجتماعی)

به انضمام پرسش نامه های تاب آوری فرد، خانواده، و جامعه

دکتر سیدعلی حسینی المدنی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

سرشناسه: حسینی المدنی، علی، ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: تاب‌آوری (فردی - خانوادگی و اجتماعی): به انضمام پرسشنامه‌های تاب‌آوری ...

[کتاب] / سیدعلی حسینی‌المدنی.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص: جدول: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.

شابک: 978-600-250-108-0

وضعیت فهرست نویسی: فایا

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Seyyed Ali Hosseini Almadani. Resilienc (individual, familial and social).

یادداشت: واژه‌نامه.

یادداشت: کتابنامه: ص: ۱۳۹ - ۱۶۰.

یادداشت: نمایه.

موضوع: تاب‌آوری (درمان)

موضوع: سازگاری

موضوع: انعطاف‌پذیری

موضوع: انعطاف‌پذیری در کودکان

رده بندی کنگره: RJ۵۰۵۲/ح۵۳۹۵ ۱۳۹۵

رده بندی دیویی: ۶۲۸۹۱۵۶/۶۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۱۴۴۱۵

عنوان: تاب‌آوری (فردی - خانوادگی و اجتماعی)

نویسنده: دکتر سیدعلی حسینی‌المدنی

صفحه‌آر: فرزانه هاشمی

مدیر تولید: داریوش سارهدشت

ناشر: دانژه

لیتوگرافی و چاپ: اورجینال

شمارگان: ۲۲۰ نسخه

قطع: رقعی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵ / دوم ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۱۰۸-۰

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیراتابک)، کوچه اسلامی، شماره ۴/۲

کدپستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱ صندوق پستی: ۴۱۴۶-۱۴۱۵۵ تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۱۷۰۸۳ تلفکس: ۸۸۸۴۲۵۴۳

تلفن مرکز پخش و توزیع: ۶۶۴۶۲۰۶۱ - ۶۶۴۷۶۳۷۵ - فکس: ۶۶۴۷۶۳۸۹

قیمت: ۲۳۰۰۰۰ تومان

فهرست

پیشگفتار.....	۹
فصل ۱ (تاریخچه و مفاهیم تاب آوری فردی).....	۱۱
سلامتی زایی.....	۱۳
مقدمه‌ای بر تاب آوری فردی.....	۱۶
تعاریف تاب آوری.....	۱۸
منشأ تاب آوری.....	۲۰
الگوهای تاب آوری.....	۲۳
پاسخ‌های مقابله‌ای.....	۲۵
مدل‌های تاب آوری.....	۲۷
فصل ۲ (تاب آوری در کودکان و نوجوانان).....	۴۵
مقدمه‌ای بر تاب آوری در کودکان.....	۴۷
ویژگی‌های فردی کودکان تاب آور.....	۵۰
نقش خودتنظیمی در تاب آوری کودکان.....	۵۱
نقش خودپنداره در تاب آوری کودکان.....	۵۲
سبک‌های فرزندپروری و تاب آوری کودکان.....	۵۲
حمایت اجتماعی و تاب آوری کودکان.....	۵۳

۵۳	ویژگی‌های کودکان تاب آور.....
۵۶	تاب آوری در نوجوانان.....
۵۶	ویژگی‌های نوجوانان تاب آور.....
۵۷	پرورش تاب‌آوری در کودکان و نوجوانان.....
۵۸	نقش والدین در تاب آوری کودکان و نوجوانان.....
۶۰	نقش خانواده در تاب آوری کودکان و نوجوانان.....
۶۰	نقش مدرسه در تاب‌آوری کودکان و نوجوانان.....
۶۲	نقش جامعه در تاب‌آوری کودکان و نوجوانان.....
۶۷	فصل ۳ (تاب‌آوری خانوادگی).....
۶۹	مقدمه‌ای بر تاب آوری خانواده.....
۷۳	چالش‌های سازنده تاب‌آوری.....
۷۳	تعاریف تاب‌آوری خانوادگی.....
۷۴	سیاست مبتنی بر تاب آوری خانواده.....
۷۶	ویژگی‌های خانواده تاب‌آور.....
۷۶	قدرت خانواده.....
۹۳	عوامل اجتماعی محافظت‌کننده خانوادگی.....
۹۷	فصل ۴ (تاب‌آوری اجتماعی).....
۹۹	مقدمه‌ای بر تاب آوری اجتماعی.....
۱۰۰	سیستم‌های حمایت اجتماعی.....
۱۰۴	تعاریف تاب‌آوری اجتماعی.....
۱۰۶	تاب آوری سطح جامعه.....
۱۱۸	مدل تاب‌آوری اجتماعی کولیک و همکاران.....
۱۲۰	ویژگی‌های یک سیستم تاب‌آور.....
۱۲۲	مردم سالاری و تاب‌آوری.....
۱۲۴	ساخت تاب‌آوری اجتماعی.....
۱۲۵	اصل ۱. یادگیری زندگی کردن با تغییر و عدم قطعیت (سازگاری).....

- تغییرات جمعیت شناختی (مهاجرت و حجم جمعیت) ۱۲۶
- اصل ۲. پرورش تفاوت‌ها و تنوع‌ها برای سازمان دهی مجدد و نوسازی ۱۲۷
- اصل ۳. تلفیق انواع مختلف دانش برای یادگیری (یادگیری و دانش) ۱۲۷
- اصل ۴. ایجاد فرصت جهت خود سازمان دهی ۱۲۹
- تاب‌آوری و وضعیت اجتماعی اقتصادی ۱۳۱
- تاب‌آوری شهرها در برابر بحران‌ها ۱۳۲
- چشم انداز میان فرهنگی در تاب‌آوری ۱۳۳
- منابع ۱۳۹

پیشگفتار

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ
 همانا انسان را در سختی آفریدیم (سوره بلد، آیه ۴)

در چند دهه گذشته روان‌شناسان، مشاوران، جامعه‌شناسان، و مددکاران از الگوهای مبتنی بر ضعف و بیماری به سمت الگوهای مثبت‌گرا یا الگوهای مبتنی بر توانمندی‌ها حرکت کرده‌اند. یکی از مهم‌ترین حیطه‌های الگوهای مثبت‌گرا، حوزه تاب‌آوری است. تاب‌آوری به توانمندی‌ها و قدرت‌هایی می‌پردازد که افراد، خانواده‌ها، و جوامع را قادر می‌سازد تا بر گرفتاری‌ها و مشکلات فائق آیند. تاب‌آوری نبود مشکل نیست، بلکه وجود مشکل و غلبه بر آن است. حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «درختان کویر که آب نمی‌خورند، چوبشان محکم‌تر از درختانی است که کنار جوی آب هستند» (نهج البلاغه، خطبه ۲۲۳). نیچه نیز اذعان می‌دارد «هر چه مرا نکشد، مرا قوی‌تر می‌سازد». مولانا به شیوه‌ای مثبت به سختی‌ها و بلایای زندگی می‌نگرد: «بهر آن است این ریاضت وین جفا - تا بر آرد کوره از نقره، جفا - بهر آن است امتحان نیک و بد - تا بجوشد بر سر آرد زر زبده». سعدی شاعر شیرین سخن پارسی نیز این مفهوم را به زیبایی می‌سراید «نابرده رنج گنج

میسر نمی‌شود. در زبان انگلیسی نیز ضرب المثل زیر تا حدودی تداعی کننده این موضوع است: «nothing ventured, nothing gained». در این کتاب با اتخاذ رویکردی کل نگر، تاب‌آوری در سه سطح فردی، خانوادگی، و اجتماعی به طور مختصر بررسی شده است. البته نمی‌توان با قاطعیت اذعان داشت که بین این سه حیطه رابطه علی وجود دارد؛ گرچه می‌توان همپوشی‌هایی بین این حوزه‌ها یافت. مبحث تاب‌آوری اجتماعی برای اولین بار در این کتاب مطرح شده است. همچنین در انتهای کتاب، جهت سهولت در انجام پژوهش‌های مرتبط با تاب‌آوری، سه پرسش‌نامه تاب‌آوری فرد، تاب‌آوری خانواده، و تاب‌آوری جامعه گنجانده شده است. پرسش‌نامه تاب‌آوری جامعه برای اولین بار ترجمه و ضمیمه شده است، اما جهت بهره‌برداری بهتر نیازمند هنجارسازی توسط محققان حوزه‌های اجتماعی است. امیدوارم خوانندگان گرامی با نظرات خود ما را در جهت برطرف کردن کاستی‌ها و افزایش غنای کتاب یاری رسانند.